

Telegraful Român

Organul oficial al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

Abonamentul

pentru parohii cl. I Lei 800; cl. II Lei 600; cl. III Lei 500. Particulari Lei 1000. Autorități și străinătate Lei 1500. De sprijin Lei 1500. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. Mitropoliei 35 — Articolele nepublicate nu se inapoiază. — Scrisorile nefrancate se retuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 12 Lei pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 35.

„Pentru pacea a toată lumea“

Lucrările și manifestul Congresului mondial al intelectualilor pentru apărarea păcii, care s'a ținut la Wroclaw (Breslau-Polonia) între 25—28 August a. c., nu pot rămâne la periferia conștiinței noastre creștinești. Căci pacea, pentru care s'au strâns acolo aproape 800 de intelectuali din 45 de țări, este „pacea pe pământ și între oameni buna învoire“ cântate de îngeri la nașterea Mântuitorului și menite să pună stăpânire pe întreg pământul prin predicarea Cuvântului Său. Este „pacea a toată lumea“, pentru care se roagă Biserica noastră în toate Duminicile și sărbătorile de peste an; pacea în suflete și în afară, între oameni și între popoare, împăcarea cu noi înșine, cu semenii noștri și cu Dumnezeu, năzuind spre realizarea împărăției iubirii și a dreptății absolute, țintă supremă a strădaniei creștine.

Tristețea noastră, a creștinilor, este însă aceea că, după aproape două mii de ani de propovăduire a iubirii creștine, pacea cântată de îngeri la nașterea lui Hristos nu s'a coborât încă în sufletele oamenilor și între popoarele lumii. De aceea nu trebuie să ne mire cuvintele abatelui romano-catolic, profesorul Boullier, membru al delegației franceze la Congresul dela Wroclaw, care a spus că dacă creștinismul n'a reușit să creeze o lume fericită și s'au găsit alți ingineri mai buni care vor și pot s'o construiască pe alte baze sociale, datorită oricărui creștin cinstit e să-i urmeze pe acești ingineri.

De sigur, preotul și profesorul Boullier n'a afirmat prin aceasta inferioritatea învățăturii creștine, ci numai a constatat faptul dureros că iubirea creștină n'a pătruns încă atât de adânc în sufletele oamenilor încât să-i aducă în stare să rezolve pe cale pașnică orice neînțelegere între indivizi și între popoare. Și dacă, în năzuința lor de a construi pacea și fericirea oamenilor, creștinii se întâlnesc cu alți „ingineri“, care pornesc dela alte principii, dar urmăresc aceeași țintă și pot s'o atingă, ar fi nedrept, ar fi necinstit ca să fie ocoliți sau împiedecați tocmai de creștini.

Căci, în fond, războiul e războiu, oricâte circumstanțe atenuante s'ar găsi celor care îl poartă. Conștiința creștină are oroare de vărsarea de sânge. Războiul este o crimă de lesumanitate. Popoarele sunt încredințate astăzi că din războaie ies păgubiți atât învinșii cât și învingătorii. După calculele făcute de un ministru francez, primul războiu mondial s'a soldat cu 28 milioane cadavre omenesti și cu o cheltuială de 1000 miliarde franci francezi. Nu știm dacă a fost cineva în stare să calculeze pagubele celui de al doilea războiu mondial și cu siguranță nimeni nu poate să-și închipue imensitatea dezastrului pe care l-ar produce un al treilea războiu mondial.

Și totuși am văzut nu una ci mai multe cărți, ba chiar și tratate de morală, în care se laudau însușirile războiului. De sigur, nicio mirare că se

vor fi găsit mai ales ofițeri care, scriind cărți despre războiu, vor fi găsit că acesta este o bună școală a virtuților militare, dezvoltând bravura, spiritul de sacrificiu, simțul camaraderiei etc., dar e de mirare ca un moralist și mai ales un moralist creștin să susțină că războiul stimulează apariția invențiilor și descoperirea unor surse noi de energie, că războiul contribuie la dezvoltarea anumitor industrii, că prin războaie s'a realizat adesea evoluția spre mai bine a omenirii și că deci războiul este un important factor de progres. E de mirare zic, și e dureros chiar că se pot întâlni astfel de expresii ieșite din pana unui gânditor creștin, care știe că singurul războiu recomandat creștinului este războiul împotriva răului din lume. Vitejia, da, mult cântata vitejie a războaielor, poate căpăta o aureolă și mai strălucitoare dacă se transformă în luptă vitează împotriva întunecului și suferinței din lume. Progresul omenirii se realizează mult mai bine dacă popoarele, în loc să-și declare războaie între ele, ar declara războiu necrușător ignoranței și puterilor încă ascunse ale naturii.

Nu ignorăm faptul că problema războiului, privită sub unghi creștin, e mult mai complexă decât s'ar părea. Știm că morala creștină nu îngăduie sinuciderea și că neopunerea la rău, propovăduită de pildă de L. Tolstoi în numele moralei evanghelice, echivalează cu o sinucidere în cazul că se pornește împotriva noastră războiu nedrept de cucerire și distrugere și noi îl acceptăm fără a schița un gest de apărare, pe temeiul comandamentului „să nu ucizi“ și al preceptului că „cel ce scoate sabia de sabie va pieri“. Dar conștiința noastră creștină ne comandă ca să facem tot ce ne stă în putință pentru a evita războiul, să ne rugăm, să luptăm pentru pace, să ne sacrificăm chiar, dacă acesta este prețul păcii, prin care se dobândesc bunuri atât de mari pentru omenire.

Căci nu în zadar se va fi adresat Mântuitorul totdeauna ucenicilor Săi și mulțimilor cu cuvintele: „Pace vouă!“ Și nu în zadar va fi spus el apostolilor Săi: „Pacea mea o las vouă“, înțelegându-se de sigur că e vorba de o pace a conștiinței curate, a iubirii și dreptății între toți discipolii Săi mai apropiați și mai îndepărtați.

Pacea creștină, pacea iubirii și a dreptății, pentru care militează creștinii de pretutindeni și de toate nuanțele, trebuie să ajungă odată să nimicească prejudecățile de rasă, de castă, de avere și de dominație, prejudecăți care ajung uneori să pună stăpânire și pe oamenii Bisericii, cărora le stă foarte bine la un Congres mondial pentru pace, dar le stă foarte rău când se fac instrumentele urii între oameni și între popoare.

Căci creștinismul, în esența sa, este o religie a păcii și a iubirii de oameni, nu o religie a învrăjbirii popoarelor. Creștinismul prețuește omul și stă alături de cei care vor să-l sal-

MANIFESTUL Congresului mondial al intelectualilor

Congresul mondial al intelectualilor pentru apărarea păcii a lansat următorul manifest:

„Noi, oamenii muncii activând pe tărâmul culturii, științei și artei, întruniți în orașul polonez Wroclaw, venind din 45 țări, ne adresăm intelectualilor din întreaga lume:

Noi vă reamintim primejdia de moarte care a amenințat nu de mult cultura omenirii. Am fost martorii barbariei fasciste, distrugerii valorilor istorice și culturale, persecuțiilor și uciderii celor ce muncesc cu mintea, călcării complete în picioare a tuturor valorilor spirituale, călcare ce amenință înseși noțiunile de conștiință, rațiune și progres.

Cultura umană a fost salvată prin efortul suprem depus de toate forțele democratice — Uniunea Sovietică, ca și popoarele din Anglia și Statele Unite — și prin eroica rezistență populară din țările cucerite de fascism, cu prețul unor sacrificii și privațiuni fără de pereche.

Și totuși, împotriva violenței și aspirațiilor popoarelor din toate țările, o mână de oameni egoiști din America și Europa, care au moștenit dela fascism ideile sale de discriminare rasială și de negare a progresului, care și-au însușit tendința acestuia de a rezolva toate problemele prin forța armelor, încearcă să atace din nou patrimoniul spiritual al națiunilor de pe glob.

Cultura țărilor europene, care au adus o enormă contribuție la tezaurul omenirii,

veze dela pieire. Creștinismul în general și Biserica ortodoxă în deosebi, departe de a fi piedeci în progresul omenirii, dimpotrivă au contribuit mult la punerea temeliei acestui progres și se alătură cu căldură celor care își iau greaua sarcină de a-l duce mai departe. „Îndată ce popoarele înțeleg învățătura lui Hristos, se indeletnicesc cu munca câmpului, în loc să se lupte, și-și împreună mâinile spre rugăciune, în loc să pună mâna pe arme“, spune sf. Atanasie cel Mare.

Acum, după încheierea lucrărilor Congresului dela Wroclaw, Bisericii ortodoxe române îi revine datoria să fie alături de intelectualii progresiști din lumea întreagă, care vor continua în țările lor lupta pentru pace. E o cinste pentru țara noastră, că propunerea dlui Leonte Răutu, șeful delegației române la acel Congres, de a se continua lupta pentru pace prin comitete naționale și congrese ale intelectualilor din toate țările, a fost acceptată cu entuziasm de Congresul dela Wroclaw și trecută în moțiunea care s'a votat acolo, dar este și o datorie pentru reprezentanții Bisericii noastre să sprijine cu tot zelul această inițiativă, care urmărește, pe alte căi, împlinirea rugăciunii Bisericii noastre „pentru pacea a toată lumea“.

EMILIAN VASILESCU

„A omori războiul prin cuvânt, a obține pacea, nu prin războiu, ci prin pace, e o glorie superioară celeia de a omori oameni cu arme“ (Fer. Augustin).

este în primejdie de a-și pierde caracteristicile sale naționale.

În mai multe țări — Spania, Grecia, ca și în America Latină — forțele ostile progresului nu numai că mențin, dar și creează noi cuiburi de fascism.

Impotriva rațiunii și conștiinței, oprirea ființelor umane și a unor popoare întregi, pe care opresorii le denumesc națiuni de culoare, continuă și chiar se intensifică.

Oameni care au împrumutat metodele fascismului practică în țările lor discriminarea rasială și persecută pe oamenii muncii progresiști de pe tărâmul științei și artei.

Descoperirile științifice, de pe urma cărora omenirea ar putea să tragă foloase, sunt utilizate pentru producția secretă de mijloace de distrugere, care tind să discrediteze și să schimbe misiunea înaltă a științei.

Sub conducerea acestor oameni, cuvântul omenesc și arta nu sunt folosite în scopuri educative și pentru a apropia popoarele, ci pentru a desvolta patima josnică a urii de oameni și pentru pregătirea războiului.

Crezând cu fermitate în nevoia unei dezvoltări libere și a difuzării realizărilor culturii progresiste, noi protestăm în numele păcii, progresului și viitorului omenirii, împotriva oricărui restrângeri aduse acestei libertăți și subliniem necesitatea unei înțelegeri mutuale între culturi și popoare în interesul civilizației mondiale.

Dându-și seama că știința modernă a eliberat mari și noi forțe, care vor fi folosite de omenire, fie pentru binele său, fie pentru răul său, congresul protestează împotriva utilizării științei în vederea distrugerilor. Congresul cere popoarelor să facă toate eforturile în vederea aplicării științei pentru a se înfrânge cât mai repede sărăcia, ignoranța, molimile și lipsurile ce afectează majoritatea omenirii, ca și spre a ajuta la slăbirea restricțiilor impuse liberei deplasări a oamenilor, care servesc cauza păcii și progresului, publicării și difuzării libere a cărților și rezultatelor cercetărilor științifice și culturale ce servesc acelorași țeluri.

Popoarele de pe glob nu doresc război și ele sunt destul de puternice pentru a apăra pacea și cultura împotriva atacurilor unui nou fascism.

Intelectuali din întreaga lume! Aveți o mare răspundere față de popoarele voastre, față de omenire și față de istorie. Noi ne ridicăm glasul pentru pace, pentru liberul progres cultural al popoarelor, pentru independența lor națională și pentru o colaborare strânsă între ele.

Facem apel la toți muncitorii intelectuali din fiecare țară să discute următoarele propuneri:

În toate țările să fie convocate congrese naționale ale muncitorilor de pe tărâmul culturii pentru apărarea păcii.

Pretutindeni să fie instituite comitete naționale pentru apărarea păcii.

Legăturile internaționale ale muncitorilor de pe tărâmul culturii din toate țările să fie întărite în interesul păcii“.

Cronica parohială

(Urmare din Nr. 21—22)

II

Prima etapă în alcătuirea unei cronici fiind strângerea materialului, a doua urmează să fie coordonarea metodică, sistematică, a lui, după criteriile stabilite. Ca model poate servi admirabila „Monografie a comunei Rășinar”, a profesorului Victor Păcală. O cronică parohială însă va căuta în mod apriat și consecvent să deslușească cu deosebire latura bisericească a vieții poporului din sat.

Astfel în coordonarea materialului adunat s'ar putea utiliza următoarea repartiție pe capitole:

1. *Satul* (comuna). Numele vechi. Așezarea și alcătuirea lui. Descrierea. Cătune, crânguri. Obârșia satului. Evenimente istorice legate de acest sat. Desvoltarea lui. Notarul.

2. *Locuitorii*, băștinași, proveniența lor. Date statistice de numărul lor la diferite epoci. Confesiunea lor. În comunele mixte, date de originea etnică, naționalitatea, raportul procentual pe confesiuni și naționalități, ocupația. Felul de viață, starea lor morală, culturală, economică.

3. *Parohia* (sau parohiile). Inițierea, compoziția, date istorice, date statistice.

4. *Biserica* (bisericiile). Amintiri despre biserici anterioare. Date despre clădirea celei (celor) actuale. Planul. Pictura, cu date amănunțite. Inzestrarea ei. Inscricții. Eventuale capele, clopotnițe etc. Fotografii.

5. *Obiecte de cult*, clopote, prapori, antimise, sf. aer, chivoturi, cruci, potire, etc., descrise, în deosebi cele vechi, cu grije.

6. *Cărți rituale*. Proveniența lor. Consemnarea lor, cu titlul, editura, anul tipăririi. Insemnările pe aceste cărți.

7. *Iconostasul*. Vechimea. Alcătuirea, descrierea sau fotografia lui. Data. Numele zugravului bisericesc. Icoanele din biserică.

8. *Preoții* (protopopi, parohi, duhovnici, administratori, capelani, diaconi, ieromonahi etc.) cari au servit la acest altar. Șirul lor cronologic. Date biografice, cu anii de serviciu, hirotonia lor, slujba sau realizările lor. Eventuale fotografii.

9. *Cântăreții bisericești* (dascăli, cantori, dieci) șirul lor; unde au deprins cântarea bisericească. Amintiri despre slujba și lucrările lor.

10. *Epitropi* (gojmani) ai bisericii. Șirul lor. Realizările lor.

11. *Ctitori*, binefăcători, donatori, ajutători, sprijinitori ai bisericii. Un capitol foarte important, care ne revelează adesea legături strânse cu frații de dincolo de Carpați. Pomelnicul ctitorilor. Acte de danie. Se vor evidenția și toți bărbații de origine din parohie, cari au jucat un rol important în slujba și istoria neamului.

12. *Cimitire* parohiale. Proveniența. Descrierea, folosirea lor.

13. *Pământul bisericii*. Proveniența. Întinderea. Folosirea lui. Improprietății. Seșiuni.

14. *Casa parohială*, date despre acviziția ei.

15. *Casa culturală*, date despre înființare și întreținere.

16. *Școala confesională*. Date despre clădirea ei. Unde și cum s'a ținut școala înainte de înființarea acestei școli. Șirul învățătorilor, date despre funcțiunile și realizările lor până la statificare. Numărul lor în același timp. Elevi, manuale, mijloace didactice.

17. *Alte averi* ale bisericii, clădiri, păduri, bunuri, drepturi, composesorate, târguri etc.

18. *Societăți religioase*, care au existat și care înființează: Reuniunea femeilor, Societatea tinerimii, a tinerilor fete, Oastea Domnului, coruri bisericești etc., cu însemnarea activității desfășurate și a contribuțiilor pentru parohie și scopuri obștești. Biblioteca parohială, alcătuirea și funcționarea ei.

19. *Alte societăți*: de lectură, de muzică, fanfare, obști, tovarășii, cooperative, reuniuni economice, vecinătăți, etc.

20. *Datini, obiceiuri*. În acest capitol încapă întregul patrimoniu adeseori de o bogăție nespusă și de o frumusețe neîntrecută a sufletului viu al poporului nostru. Tradiții, legende despre munți, râuri, văi, dealuri, păduri, balade, colinde, poezii populare, doine, cântece de duor, de jale, de nuntă, ocazii, strigături, chiuituri, bocete, proverbe, zicale, a gră în descântece, nomenclaturi, proverbe, etc. etc., întreg folclorul ingenios al poporului nostru, care trebuie strâns și păstrat cu cea mai mare îngrijire.

III

Condica parohială este a treia etapă a cronicii. Ea urmărește încreșterea la răboj, zi de zi și an de an, a tuturor acelor evenimente, care pot fi considerate de preot ca vrednice de reținut pentru istoria parohiei. E un jurnal al preotului, în care își va nota obiectiv întâmplări, evenimente deosebite, hotărâri importante, realizări, donațiuni, începuturi de clădiri, sfințiri, instalări, vizite pastorale, adunări memorabile, procesiuni în stil mare, sărbătoriri, realizări, calamități, pelerinaje, lupte, frământări, izbutite sau neizbutite; treceri religioase, mai însemnate, pagini din lupta contra prozelitismului sectar. Cu un cuvânt, se vor nota în această condică toate momentele, faptele sau împrejurările, care pot aduce lumină și înțelegere a vieții religioase-morale, a desvoltării culturale și economice sau răsfângerea altor evenimente de răsunet mai larg asupra vieții credincioșilor noștri.

Socotim de o datorie morală a fiecărui preot atât alcătuirea cronicii parohiale pentru vremurile apuse, cât și purtarea unei condici parohiale pentru prezent.

Protopop Ioan Ludu

Opera socială a Bisericii

III

În sfârșit, după atâta așteptare, a sosit un al patrulea răspuns la apelul făcut în numărul de Sf. Paști al „Telegrafului Român” și repetat în numărul cu data de 13 Mai 1948, prin care rugam pe P. C. Protopopi și Preoți să ne trimită spre publicare dări de seamă despre activitatea socială pe care o desfășoară.

Repetăm ceea ce am mai spus și altă dată: Nu credem că Biserica ortodoxă română este absentă dela îndatorirea ei de ajutorare a proapelui, dar suntem măhniiți că P. C. Preoții răspunde atât de slab la apelul nostru. Nu cred oare P. C. Preoți că în felul acesta lasă să se întrevadă o serioasă doză de desinteres față de chemările urgente ale vremii? Și nu li-i teamă să tăcerea poate fi interpretată și altfel decât ca nepăsare față de apelul nostru? Căci dacă ar fi vorba de modestie, am stăruit și stăruim că aceasta trebuie lăsată la o parte acum, fiind nevoie să se vadă opera socială a Bisericii și să servească drept pildă și indemn la realizări din ce în ce mai impunătoare.

Așteptând încă răspunsurile P. C. Protopopi și Preoți, redăm mai jos, chiar

Ectenie

Pentru ca iubirea noastră să n'florească,
Albă, cum e crinul Bunelor Vestiri;
Pentru ca mlădița dragostei să crească,
Plină de miresme, dulce de rodire;
Pentru ca din neaua grea de peste iarnă
Rod de viață caldă, iarăși să legăm,
Pentru ca lumină peste noi să cearnă,
Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-și verse binecuvântarea,
Ca un svon de vânturi line peste noi,
Pentru ca în suflet să-I simțim chemarea,
Când plecăm genunchii — seara — amândoi;
Pentru ca'n iubirea Lui să n'empănă,
Când cuprinși de patimi, Numele-I strigăm,
Pentru ca'n vecia Lui să ne cunune,
Domnului să ne rugăm.

Pentru ca belșugul țarinilor grele
Să ne facă traiul rodnic și umil;
Pentru ca răsfângeri din surâs de stele
Să scripească'n lacrimi ochii de copil;
Pentru ca sudoarea să ne miruiescă
Și'n lumina morții viața s'o cercăm,
Pentru ca din muncă pacea să rodească
Domnului să ne rugăm.

Pentru ca'n mulțimea îndurării Sale,
Insu-Și să-și pogoare pasul către noi;
Pentru ca să-I ducem sufletul în cale,
Cu miros de smirnă și cu ramuri moi;
Pentru ca'n lumina albă a dimineții,
Din strânsoarea cârnii să ne deslegăm
Și'ntr'un pas să trecem pragul larg al vieții
Domnului să ne rugăm.

ZORICA LAȚCU

cu cuvintele proprii, răspunsul P. C. Preot Teodosie Bogaciu, parohul comunei Codreni, jud. Târnava Mare, din care se vede că indemnurile date preoțimii de către I. P. S. nostru Mitropolit NICOLAE, prin circulara Nr. 9285/943, au dat roade, unii preoți oferind importante ajutoare medicale credincioșilor:

„De mult am început studiul plantelor medicinale și aplicarea practică a cunoștințelor dobândite — spune părintele Teodosie Bogaciu. — Pe lângă aceasta am avut în farmacia mea casnică unele medicamente procurate dela farmacie după indicațiile date de către dl Dr. Teodor V. în cartea sa „Prim ajutor”, de Dr. V. Voiculescu în „Toate leacurile la îndemână” și Dr. Paul Bergmann în „Praktizer Hausschatz der Heilkunde”. Astfel am avut la îndemână peste 100 de plante medicinale adunate de mine, plus medicamente procurate ca: aspirină, chinină, antineuralgice, iod, camfor, amoniac, apă oxigenată, eter, sare amară, borax, colir, pucioasă, permanganat, a. salicilic, a. boric, piatră acru, bicarbonat etc. Din plante adunate am mai făcut unele preparate ca tincturi și uleiuri.

Am procurat și unele instrumente medicale ca termometru, seringă, irigator, ventuze, pompe mici, precum și unele materiale ca vală, tifon, etc.

Astfel înarmat am putut să viu în ajutorul oamenilor dela sate și în lipsa medicului, dar cile odată în lipsa agentului sanitar, am lecut multe boli ușoare, ca d. ex.: răni provenite din tăietură, arsură sau opărire, boli de ochi, urechi, inimă, stomac, rinichi, ficat, icter, răceli, tuse, răgușeală, scabie, această plagă a satelor, eczeme, emoragii, diaree, dureri reumatice, constipație, răsucire, lipsa poftei de mâncare etc.

În fiecare an am ajutat până la 200 de persoane, oferindu-le medicamente. În felul acesta am scutit mai ales pe cei săraci de cheltuieli și de greutatea deplasării pe distanțe de 10—18 klm. și de pierdere de timp.

În parohia actuală, unde sunt administrator parohial dela 1 Noembrie 1947, am avut până în prezent 227 bolnavi din numărul total de 324 parohieni.

În activitatea aceasta de asistență socială am fost ajutat de către soția mea, mai ales în tratarea femeilor bolnave.

Mărturisesc că din toate cunoștințele mele, pe lângă cele teologice, mi-a ajutat foarte mult în activitatea pastorală cunoașterea muzicii și a plantelor medicinale.

Sunt de părere ca fiecare preot, dar mai ales preoții din parohiile depărtate de orașe să se ocupe cu studiul plantelor medicinale în primul rând și apoi cu mijloacele de prim ajutor.

Și aceasta nu pentru câștig, ci pentru a avea o cât mai strânsă legătură cu păstorului și pentru a face misiunea noastră pastorală mai rodnică.”

T. R.

FOIȘOARA

Unire sub Teofil?

(Urmare din Nr. trecut)

S. Micu reproduce în original și în traducere românească, făcută de el, raportul lui Illia cu comentarul că sinoadele din Februarie și Martie 1697 s'au ținut în urma răspândirii în Ardeal a apelului imperial pentru unire, că Baranyi făcu mărturisirea unirii în limba latină, care limbă Teofil n'o înțelegea, că în ea nu-l întitula arhiepiscop și mitropolit pe Teofil, că înainte de a întări împăratul acea mărturisire, Teofil a murit în Iulie, deaceia unii nu-l pun în numărul episcopilor uniți.¹²

Șincai¹³ la a. 1696 induce raportul lui Illia, Bethlen (red. ungurească, mai scurtă) și Micu, cu nota că în cronologie smfintește Klain, că rezoluția de el adusă nu s'a dat în 1696, ci'n 1698. La anul 1697 citează iar pe Illia și Bethlen.

P. Maior dă numai știrea că Teofil începu a lucra pentru unire, dar fiind cuprins de moarte, o lăsă următorului său o săvârșească.¹⁴

A. T. Laurian publică în 1846 în vol. III al Mag. Ist. p. Dacia „după un manuscris vechiu latinesc”, preținsele

¹² Cipariu: *Acte și fr.* 1855, p. 79—83. Mai pe larg în ms. din Oradea: *Ist. Bs.* IX, 1 (reprodus de Șincai la 1696), *Hist. Daco-R.* c. VI și VII, în *Foaia...* Br. 1862, p. 137 și 145—7, și în *Brevis not. de originis et progressu Nationis Daco-R.*, 1178, folosită de Rosenfeld.

¹³ Ed. Iași 1853, p. 175—6 și 179.

¹⁴ *Ist. Bes. Rom.* 1813, p. 86.

acte ale sinodului unionist din Febr. 1697. După acest manuscris, sinodul ar. fi ținut 3 ședințe în 3 zile. Manuscrisul nu se prezintă ca traducerea proceselor verbale ale sinodului, ci ca povestire a decurgerii sinodului: „Ședința întâi. Mitropolitul referențe pe larg persecuțiunile bisericii românești sub Domniul calvini... (2 pagini)¹⁵ iară acum de când a plăcut preabunului Dumnezeu să restituie această țară a Transilvaniei guvernului Augustissimei case Austriace, domnilor săi proprii și ereditari, a încetat persecuțiunea bisericii române în cea mai mare parte, și nu se mai cere nimica spre pacea dorită, decât să se trateze și să se consulte despre unirea credinței cu biserica romano-catolică, după dorința cea grațioasă a augustissimului împărat Leopold ce domnește ferice. Și cu mai multe altele asemenea îndemnă Mitropolitul pe cler, expuse starea de mai nainte a bisericii și arată folosul și binele care ar rezulta din unirea oferită de împărat. Și cu acestea se încheie ședința din acea zi. Ședința a doua. A doua zi s'au adunat mitropolitul și ceilalți din cler și au început a se consulta despre modul de a se fi și în special înseput a se consulta despre calendar, dreptul canonic, drepturile clerului și poporului unit... „După ce au desbătut acestea, au promis că vor primi unirea, dară sub această declarațiune: 1. Biserica românească să fie pentru totdeauna cele 4 puncte care cuprind sfânta unire (se înșiră). 2. Dreptul canonic care se numește în limba românească pravilă, să rămâie în putere, afară de

¹⁵ Rosenfeld dă'n paranteză pasajul despre S. Brancovici și cățel, cu nota marginală că nu aparține cuvântării lui T., ci e adăos de istorici. De fapt întregul ms. e opera unui istoric iezuit al unirii.

cele ce se află contrare a sintezei uniri. 3. Preoții, diaconii, cantorii, dascăli și paraclisierii români să se bucure de aceleași drepturi și scutiri, ca cei r.-catolici, după s. canoane și după statutele regiilor Ungariei. 4. Laici uniți să se primească în dirigătorii, și lor în școlile catolice. 5. Să se îngrijească de subsistența cuvenită a mitropolitului bisericii române. Cu acestea se fini ședința acestei zile. Ședința a treia. În această ședință se hotărî ca actele ședinței din ziua din urmă să se trimită Augustissimului Impărat L. și Em. Aepp-Pr. al U. Kollonici. După aceea se luară în dezbateri cauzele de căsătorie și de judecată și în fine se încheie sinodul.”

Laurian nu spune, manuscrisul însuși data din Februarie 1697 ședințele, sau din Illia a luat datarea, cum e mai probabil, lipsind datele zilelor. Pretinsul decret din 21 III 1697, care data'n Februarie sinodul, îl ia din ed. 1764 a cărții lui Illia.

Hintz în 1847, după Foaia din Brașov 1846 p. 539, scrie că în 17 III a adunat Teofil sinodul și în 21 III a scris că în 12 popodul actul unirii. Motivele cred că lăsa expus în testamentul său din 18 Iulie 1697. Semnală însă și actul unirii de protopop la Hunedoara din 9 IV 1697, semnat și de superintendentul calvin pe lângă Teofil, că soborul era prezidat de superintendent și că fără știrea lui nu putea ordona nimic Teofil.¹⁶

Profesorii catolici dela univ. din Viena, Fiedler și Fessler, în scrierile lor din 1858 despre unire, cu privire la Teofil dau știrile din Illia și Fasching. Fessler mărturi-

¹⁶ *Gesch. des Bisthums... in Steb.* S. 1850, p. 31—2.

La Înălțarea sfintei Cruci

Sensul milosteniei creștine

Înfățișăm câteva crâmpoie din învățătura sfinților Părinți și a marilor dascăli ai Bisericii asupra crucii Domnului.

Crucea este *plugul mântuirii* noastre:

„După cum plugarul își duce cu sine hainele și uneltele când merge la semănat, așa și-a luat cu sine și Hristos, plugarul cel ceresc, trupul ca haină și crucea ca plug și a arat ogorul întelenit al sufletului nostru, stărpind mărăcinii patimilor și nimicind neghina păcatelor” (Sf. Macarie).

Pomul vieții:

„Acest pom al vieții îmi imbie umbra împotriva tuturor relelor și mă hrănește cu poame care mă întăresc spre tot binele. Doresc a rămâne pururea în această umbră și a mă indulci cu aceste poame” (Fer. Ieronim).

Cununa credinței:

„Taina crucii lui Hristos într'adevăr este cununa de onoare a credinței noastre” (Sf. Ambrosie).

Catedra lui Hristos:

„Crucea este nu numai catafalcul Mântuitorului Hristos, ci și catedra Învățătorului Hristos” (Fer. Augustin).

Jertfa iubirii:

Privește la Hristos, la rănile Răstignitului, la sângele Ispășitorului și la seninătatea Mântuitorului. Capul îi este aplecat, să te sărute, inima deschisă, să te iubească, și brațele întinse, să te îmbrățișeze. O, strânge-L și tu atât de tare la inima ta, cât de tare-ți întuie el de cruce” (Fer. Augustin).

Pironul păcatului:

„El fu jertfă, dar tot odată și mare arhiereu, jertfitor, dar și Dumnezeu; a aduse sânge lui Dumnezeu, dar curăț și lumea; a fost înălțat pe cruce, dar piron și păcatul pe cruce” (Sf. Grigorie de Nazianz).

Robirea robiei:

„S'a răstignit, s'a înmormântat, s'a pogorit în iad cu dumnezeirea și cu sufletul său și a robit robia” (Sf. Epifanie).

Infrângerea morții:

„Invinse moartea prin crucea sa” (Sf. Ciprian).

Suire la cer:

„Ce-ar putea fi mai dulce și mai plăcut pentru gândire ori povestire, decât taina sfintei cruci, prin care nu numai ne-am mântuit de iad, dar ne-am suit chiar la cer” (Fer. Augustin).

Mângâierea intristaților:

„Nimic nu este mai folositor sufletelor întristate, decât crucea” (Sf. Ciril Alexandrinul).

Scutul creștinilor:

„Crucea este scut, armă și semn de biruință împotriva celui rău, înviere pentru căzuți, sprijin pentru cei cari stau

drepti, ocrotire pentru cei slabi, toag de păstor pentru pășuni, călăuză pentru cei călți, desăvârșire pentru cei cari înaintează în bine, mântuire pentru trup și suflet, apărătoare de toate relele, izvor pentru tot binele, pomul vieții veșnice” (Sf. Ioan Damaschinul).

Temelia Bisericii:

„Crucea este nădejdea creștinilor, învierea morților, călăuză orbilor, vieța intristaților, propta ologilor, mângâierea săracilor. Crucea este înțelepciunea celor mici, slobozenia robilor, catedra neinvățatilor, legea nelegiuitorilor, departe vedere a prorocilor, predica apostolilor, scara mucenicilor, asprimea pustnicilor, curățenia fecioarelor, pacea preoților, temelia Bisericii” (Sf. Ioan Gură de Aur).

Bogăția roadelor:

„Crucea a îmblânzit mânia lui Dumnezeu împotriva oamenilor, a mijlocit împăcarea, a schimbat pământul în rai, a împreunat pe oameni cu îngerii, a zdrobit cetatea morții, a înfrânt puterea celui rău, a nimicit țaria păcatului, a scăpat lumea de rătăcire, a întronat din nou dreptatea, a îngrozit durerile rele, a prăbușit capștile idolilor, a sădit virtutea, a întemeiat Biserica. Ea este voia Tatălui, slava Fiului și bucuria Duhului Sfânt. Crucea a șters zapisul osândirii noastre, a deschis temnița morții și ne-a arătat în lumina cea mai deplină dragostea lui Dumnezeu față de noi” (Sf. Ioan Gură de Aur).

Roagă-te Celui Răstignit:

„Dacă auzi pe cineva întrebând: „Tu te rogi unui Răstignit?” atunci să nu te înroșești la față, să nu-ți apleci privirea la pământ, ridică-te drept, privește-l îndrăzneț în ochi și răspunde-i cu privirea veselă și cu fruntea senină: „Da, eu mă rog” (Sf. Ioan Gură de Aur).

Să urmăim învățătura sf. Părinți intru cinstirea sfintei Cruci. Prot. A. NANU

„Lupi în blană de oaie”

Revista „Flacăra” cu data de 23 August a. c. publică articolul d-lui Andrei Sandu, „Lupi în blană de oaie”, în care se înfierează activitatea unor „secte religioase nerecunoscute de lege, care-și fac mendrele pe la noi prin țară”. Acestea, ca și o serie de alți „indivizi dubioși”, răspândesc tot felul de broșuri în aparență nevinovate, dar care sunt în fond dușmănoase Statului român. „Sub titluri în aparență nevinovate, ca: „De ce n'ar trebui omul să bea băuturi alcoolice”, „Dieta și hrana”, „Imbrăcămintea” și altele de acest soi, se duce o acțiune sistematică de pervertire a mentalității omului din mulțime”.

sește că a căutat summo studio acte pentru întărirea acelor afirmații, n'a găsit însă.¹⁷

I. Crișan¹⁸ neagă posibilitatea sinodului de unire înainte de 9 IV 1697 când Teofil apare încă sub tutela suverintendentului.

Nilles¹⁹ prezintă traducerea lui Klein ca originalul actelor dela Illia și Laurian. Identifică „manuscrisul vechiu latinesc” misterios al lui Laurian: un codice (cărțoiu) latinesc scris desigur de Baranyi, păstrat la episcopia latină din Alba-Iulia, în care în continuare e și povestea altui sinod foarte asemenea ticluit, din 4 și 5 Sept. 1700. Reproduce după acest manuscris sub titlul Acta et Decreta Synodi raportul Laurian despre 2 ședințe, a treia o omite și pune în loc „Decretum” din 21 III 1697 după Illia. Spre a dovedi contra lui Crișan existența sinodului, dă în fotografie singurul act ce putu găsi despre el, cunoscut încă de Fasching, scrisoarea latină din Alba-Iulia, 10 (sau 20?) Iunie 1697 către Colonic: „Deși punctele stabilite în sinod aici în Alba-Iulia și trimise Em. Voastre de P. S. nostru Episcop Teofil au fost întărite cu sigilul soborului și cu al P. S. D. Episcop însuși, totuși spre mai marea lor tărie și credință (întru cât atunci n'am fost de față), acum aceleași puncte le întărim și ratificăm noi subsemnații protopopi ai Bisericii românești cu semnătura și sigilul nostru și Vă rugăm să binevoiți a ne cere dela M. Sa milele și favorurile conform punctelor din cele precedente și a ni-le trimite cât mai curând la mâna S. S. Părintelui Baranyi la Alba-Iulia.

Slugile și fiii cei mai mici ai E. V.: Vlădica Teofil ss. L. S. Prot. Ion dela Vizogna, (O.-Sibiului), Prot. Costin din Țagul mare (j. Cluj), Pop(a) Gabor dela (numele satului e mângălit cu tuș), Prot. Gavril din Bistra (j. Turda), Ionașcu Orăștiei, Costin din Șinca (j. Făg.), Todor din Poșorta (id) sau Poșoaga (j. Turda), Iancul din Geomal (j. Alba), Simion din Săcal (j. Mureș), David din Iuifalău (j. Cluj), Macavel din minice (j. Năsăud) și Simion din Slivaș (j. Hun.), fiecare cu sigilul său.

Scrisoarea e iscălită așadar (dacă iscăliturile sunt într'adevăr de pe spatele scrisorii, cum le prezintă N.) de 11 protopopi, 1 preot și Teofil.

Iscălitura lui Teofil singură e'n josul scrisorii, cu un sigil protopopesc, deși dela Teofil ne-a rămas și sigilul său cu stemă, insignii vlădcești și inițialele T(theophilus) M(etropolită) B(elgrad).²⁰ Ea are literele egale și ascuțite, ca și scrisul latinesc și nu seamănă deloc cu iscălitura autentică din 1693 a lui Teofil,²¹ însoțită de sigilul mitropoliei, ca și alte iscălituri ale lui.²²

Ce caută iscălitura lui Teofil pe o scrisoare care spune că o iscălesc cei ce n'au fost în sinod? N'a fost nici el? Punerea ei arată că ticluitorul scrisorii urmarea s'o folosească în același scop, ca și falsificarea manifestului din 7 X 1698, de a face să se creadă că biserica română a acceptat în mod formal și legal unirea.²³ Scrisoarea afirmă că cei

Se istorisește cum, într'o zi, duosul poet Rainer Maria Rilke, cunoscut prin caracterul profund religios al vieții și operii sale, își făcea obișnuita plimbare recreativă în grădina Luxembourg din Paris, întovărășit de o prietenă. La întâlnirea cu această prietenă, poetul venise purtând în mână un trandafir superb. Doamna s'ar fi așteptat să i-l ofere, dar poetul își continuă plimbarea păstrând trandafirul. La grilajul de fier pe lângă care treceau, aștepta ghemuită, ca întotdeauna, o biată bătrână, cerșind fără cuvinte și fără gesturi. Când ajunseră în dreptul ei, poetul se opri și, inclinându-se cu cel mai firesc și elegant gest, îi oferii floarea. Bătrâna, cu ochii numai umire și recunoștință, o luă și porni plină de fericire, renunțând să mai cerșească în ziua aceea.

Dacă reflectăm puțin asupra acestei întâmplări, ne dăm seama că poetul putea foarte bine să arunce bieteii bătrâne un ban, cum facem noi de obicei. Dar nu, el i-a oferii ceva mai mult, ceva care s'o înalțe din trista situație de cerșetoare în care se afla: i-a dat un îndemn și i-a prezentat un sprijin de mii de ori mai eficace decât orice avere. A făcut-o să înțeleagă că e o ființă omenească, o femeie ca toate celelalte care-i treceau zilnic pe dinainte, în plimbări desfășurate, pe aleile parcului. I-a dat sentimentul că face parte din aceeași umanitate.

Pentru cine va înțelege semnificația gestului lui Rilke, ceea ce se numește de obicei caritate, milă sau filantropie, va primi o accepțiune cu mult mai cuprinzătoare, mai profundă, decât cea care i se dă în mod obișnuit de către noi toți, fără deosebire.

Căci una este a face milostenie și alta a face pomană. „Mila creștină, spune atât de frumos cineva, nu trebuie s'o confundăm niciodată cu pomană sau cerșetoria degradantă. Ea este expresia unui elan generos și desinteresat, care rezidește, după exemplul lui Dumnezeu, trupurile și sufletele sfărtecate ale nefericiților oameni. O asistență lipsită de substratul afectiv al iubirii poate acoperi, momentan, anumite lipsuri materiale, dar ea nu favorizează armonia socială, adică idealul oricărei fapte cu caracter social. O asemenea asistență umilește mai degrabă pe cei lipsiți și le ține permanent trează conștiința diferenței de stare materială față de cei avuți și ura contra acestora cari au fost mai favorizați de soartă decât ei”. (Ioan G. Coman, Rolul social al milei creștine la Părinții capadocieni, Beiuș, 1945, p. 58).

N'am priceput, în paranteză fie zis, până la pătrunderea acestor idei, adanca părere de rău a scriitorului Axel Munthe (cf.: „O carte de demult” și „Cartea dela San-Michele”), că unele spitale de azi au înlocuit pe bunele și iubitoarele călugărițe, cu așa zisele „surori de caritate”, simple simbrășe în sluba unei misiuni ce impune desinteresare și completă lepădare de sine.

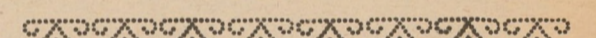
Așa se înțelege în creștinism caritatea: ca o acțiune de reinnoire fizică și sufletească în același timp. Așa numitor „cerșetori în haine negre”, ca de altfel în general tuturor oamenilor în suferință, e necesar să li se acorde, pe lângă un codru de pâine ori un pumn de arginți, și suportul moral care să-i salte din desgustul de viață în care i-a prăbușit sărăcia. Cu buzele să le dai un sărut de frate, iar cu mâinile să le oferi sprijinul material care să-i salveze fără a-i jigni. Iată în ce constă pentru adoratorii lui Hristos esența milosteniei. Izvorită dintr'o nesfârșită iubire, ea se sfârșește și se încununează tot prin iubire, iubirea fiind aceea care închide, ca într'un cerc de foc, orice gând și fapte creștinești.

Așa dar, caritatea nu se reduce la un simplu ajutor în bani ori hrană, ci, în special, la acordarea unui sprijin de ordin moral, la încercarea de a se reface forțele sufletești ale celui năpăstuit. Toate celelalte vor constitui un adaus, necesar e adevărat, dar totuși un adaus.

Viața creștină de totdeauna și de pretutindeni confirmă cele afirmate aci. Membrii Bisericii știau să iubească și de aceea realizau piscuri de caritate, iar nu pentru simplul fapt de a fi avut averi pe cari le plăcea să le distribuie celor oropsiți. Un document din sec. II d. Hr. ni-i descrie astfel: „Se iubesc reciproc, au grijă de văduve și protegesc pe orfani, iar cel ce are dă și celui ce n'are, fără părere de rău. Dacă văd pe un străin, îl duc sub acoperământul lor și se bucură de dăpsul ca de un adevărat frate, căci nu se numesc frați după trup, ci după duh și intru Dumnezeu. Când unul dintre săracii lor trece din lumea aceasta și este văzut de cineva dintre ei, acesta poartă grijă, după putere, de îngroparea lui. Și când aud că unul dintr'a-i lor este întemnițat sau prigonit pentru numele lui Hristos, atunci toți se îngrijesc de el și, dacă le este cu putință, îl pun în libertate. Când printre ei se află vreun lipsit sau sărac și n'au nimic de prisos la îndemână, postesc două sau trei zile pentru ca să poată da celui în lipsă atât cât îi trebuie.” (Aristide, Apologia, XV, 7—9, ed. I. Geffcken, Zwei griechischen Apologeten, Leipzig-Berlin, 1907, p. 24, 25).

Caritatea deci e o faptă creștinească de înaltă ținută morală, cu care ar fi bine să se poată mândri oricine; nu însă pomană care e o desfigurare păgână a celei dintâi și care, în plus, nu reușește decât să permanentizeze o situație de mizerie, jignind demnitatea de om a aceluia față de care se exercită.

Diacon N. CORNEANU

Orfelinatul Arhiepiscopiei noastre, cu toată averea sa mobilă și imobilă, a fost preluat de Stat, prin Inspectoratul școlar Sibiu.

¹⁷ M. S. Ist. Buc. 1942, p. 646.
¹⁸ Programa Inst. teol. S. 1888 p. 6—8, după Cipariu, o. c. p. 254—5.
¹⁹ Symbolae, 1885, I. 165—174.

²⁰ M. S. Ist. Buc. 1932, p. 137.
²¹ Hurm. XV p. 1455, Lupaș: Ist. bis. S. 1918 p. 79.
²² Lupaș: Doc. 1940, p. 451.
²³ Acest scop îl mărturisește Nilles p. 207 scriind că manifestul prin iscălitura lui Atanasie deveni firm.

iscăliți acceptă punctele stabilite în sinod, pe care nu le cuprind, dar afirmă că ele fixau milele și favorurile cerute dela împărat de protopopi în vederea tratării unirii lor, nu acceptarea celor florentine, cerute de propagandă, cum e'n pretinsele acte Illia-Laurian, și că actul care le înșira era întărit cu sigilul soborului și cu al lui Teofil. Rezultă că scrisoarea întărea alt act, nu cele Illia-Laurian, dar pe acela l-au făcut ieziuții să dispară, ca și manifestul din 7 X 1698, și i-au substituit, ca și acestuia, o contrafacere pe placul lor (cea Illia-Laurian). Dovadă e și cererea din Sept. 1697 a statului catolic pentru apelul din 14 IV 1698, care scrie numai ce cer preoții români pentru ei, nu că ar fi și acceptat ceva pentru catolicism. Baranyi putuse stoarce iscăliturile cu lămurirea că se referă la privilegiile răvnite. Izvoarele numai în privința fixării acestora consună, în privința cererilor lui Baranyi diferă, încât e semn că acestea din urmă n'au fost fixate, numai pretențiile de scutiri și favoruri de cerut dela împărat. Numai în scopul exoperării promiterii acestora se și adresa cardinalului scrisoarea. Ulterior, după ce au văzut cum exclud protopopii în 7 X 1698 punctele florentine, s'au gândit ieziuții s'o folosească pentru a sprijini construirea unei istorii pe placul lor a unirii, ticluind actele Illia-Laurian și referind-o la ele. Dovadă e asemănarea frapantă între pretinsul decret sinodal din 21 III 1697 și falsul vârit în manifestul din 7 X 1698.

Manuscrisul prezentat de Laurian și Nilles ca actele sinodului unionist se arată a fi scornitură ieziuită prin însuși cuprinsul său. Termenii tehnici juridici folosiți în el

VITRINA CĂRȚII

Jurnalul Patriarhiei din Moscova

Nr. 4/1948 cuprinde:

Partea oficială: Mulțumirile Patriarhului Alexei pentru felicitările de ziua onomastică (12/25 Februarie); Cuvântarea Patriarhului Alexei la investitura episcopului Vladimir din Parhov.

Viața bisericească: Slujbele religioase săvârșite de Patriarhul Alexei în lunile Ianuarie-Februarie 1948; Moartea episcopului Gheorghe din Parhov.

Cronica: Numiri noi și permutări în scaunele episcopale.

Cuvântări, predici: Mitropolitul Nicolae: Mărire... (predică despre Maica Domnului).

Articole: G. Vasiliev: Bunăvestire; G. Alexandrov: Joia mare; Doe. N. Muraviev: 500 ani de la autocefaia Bisericii ruse 1448—1948; Preot Alexandru Prisdaschii: Despre necesitatea unirii cu Biserica-Mamă ortodoxă rusă; Episcop E. Moghen: Papalitatea și Biserica Ortodoxă; E. E.: Despre cartea V. S. Solovieva: Rusia și Biserica Ecumenică; Arhiepiscop Vartolomeu: Profesor Grigori p. Gheorghievshii (necrolog)

Din viața Bisericilor ortodoxe din străinătate: Igumena Eugenia-Ierusalim: Nu pot tăcea (răspuns dat calomniilor aduse Bisericii ruse de Mitropolitul Teofil din America); Igumen Mitrofan: Parohia ortodoxă din Curiga—Maroco.

Din viața eparhiilor: Ivanov: Solemnitatea sfințirii bisericii din comuna Vozdvi-genschi; Novosibirsk: Solemnitatea sfințirii celui de al doilea preot în biserica Înălțării din orașul Novosibirsk; Crasnodar: Ziua onomastică a episcopului Flavian.

Revue d'histoire comparée Nr. 1 din 1948, Paris, 172 p., cuprinde următoarele studii istorice: *Bilanțul anului 1848*, de V. L. Tapié; *Revoluția din 1848 și țărani*, de Andrei Oțetea; *Contribuție la istoria intervenției rusești în Ungaria la 1949*, de I. Pe-rényi; *Clasa mijlocie-intelectuală în Ungaria dela 1780—1848*, de G. Heckenast, și *Istoria în Austria după al doilea război mondial*.

În afară de aceste studii, revista mai cuprinde numeroase dări de seamă (24) și cronici relative la viața literară-științifică din Germania, Austria, Statele balcanice, Danemarca, U. S. A.; Relațiuni franco-ungare; M. Britania, Ungaria, Italia, România, Elveția, Cehoslovacia și U.R.S.S.

Dela Administrația
Telegrafului Român

Publicăm, în continuare, lista parohiilor care și-au plătit abonamentul pe anii 1947 și 1948 în ultimele două săptămâni:

Broșteni, Sebeșul de jos, Geoagiu-Joseni, Tâmpa, Dobârlău, Hendorf, Perșani, Brețcu, Șugag, Mercurea, Căraciu, Bunești, Dâncul-mare, Băiești, Fizești, Daia, Cața, Crișcior, Cugir.

Mulțumim călduros P. C. Parohi respectivi și nădăjdum că pilda acestora va fi urmată de toate parohiile și abonații **Telegrafului Român**. Altfel, ne vom vedea siliți să trimitem ziarul cu ramburs, în primul rând pentru abonamentul pe 1947, încercând astfel plata abonamentului cu cheltuielile de ramburs.

nu sunt în stilul soboarelor noastre, ci în al iezuiților. Discursul kilometric al lui Teofil contra calvinismului e imposibilitate în acel timp când sinodul nu se putea ține decât în prezența superintendentului calvin, care și în 9 IV 1697 contrasemna ca episcop reformant ungar și român al Ardealului până și o biată numire de administrator protopopesc făcută de Teofil.²⁴

Nilles însuși scrie (p. 195) că guvernatorul și cancelarul în Nov. 1697 în Viena au afirmat că Românii nici nu visează de unire, numai Baranyi scornește fleacuri despre ea. Baranyi îi combate aducând dela carănal „epistolele și dorințele Românilor, obținute în 1696 și 1697”, epistola din 10 Iunie așadar, nu decret și acte sinodale. Incidentul îi va fi servit lui Baranyi ca indemn pentru a-și fabrica în viitor dovezile din care s'a compus apoi istoria iezuită a unirii.

Dacă Baranyi ar fi dus cu el în Sept. 1697, acte dovedind că unirea s'a făcut deja, de ce ar fi dat împăratul numai apel pentru facerea ei în viitor, și nu diploma de confirmare a ei? El avea numai punctele stabilite de Teofil cu protopopii din Daia și Sebeș, pe baza cărora, dacă le-ar promite împăratul prin decret oficial, ar putea sta de vorbă despre viitoarea unire, cum arată cererea statului catolic pentru susținerea căreia merse la Viena.

²⁴ Misionarii iezuiți raportau în 1697 că episcopul n'are nicio jurisdicție peste supușii săi, cauzele clerului nu le judecă el, ci superintendentul. N. 151.

INFORMAȚIUNI

INTERNE:

Pentru întocmirea noului Statut de organizare al Bisericii Ortodoxe Române, potrivit prevederilor noului Legi pentru regimul general al cultelor, lucrează la Sf. Patriarhie, sub președinția I. P. S. Justinian, Patriarhul României, o comisie alcătuită din: I. P. S. Nicolae Bălan, mitropolitul Ardealului, P. S. Antim Angelescu, episcopul Buzăului, prof. P. Constantinescu-Iași, vicepreședinte al Prezidiului Marelui Adunări Naționale, Prof. Gh. Arghiropol, secretar general al Președinției Consiliului de Miniștrii și Prof. Iorgu Stoian.

De asemenea, pentru a se pune de acord învățământul teologic cu prevederile legii pentru reforma învățământului și ale legii pentru regimul general al cultelor, lucrează o altă comisiune, tot sub președinția I. P. S. Patriarh Justinian, alcătuită din: I. P. S. Firmilian, arhiepiscop al Craiovei, P. S. Nicolae Colan, episcop al Clujului, Vadului și Feleacului, P. S. Antim Angelescu, episcopul Buzăului, și Pr. Prof. P. Vintilescu, decanul Institutului teologic universitar din București.

DI Prof. Stanciu Stoian, ministrul cultelor, a fixat atribuțiunile celor 2 secretari generali ai ministerului după cum urmează:

DI Dr. Petru Manu a fost autorizat să rezolve și să semneze în numele ministrului toate lucrările în legătură cu direcția a II-a, Direcția de Studii, Documentări și Artă Religioasă și Direcția Contabilității. De asemenea, d-sa rezolvă deciziunile de mișcări de personal administrativ clerical.

DI Prof. Ion Nistor rezolvă și semnează toate lucrările în legătură cu Direcția I-a, Direcția Administrativă și a Personalului, Direcția învățământului religios.

Examenele de licență și cele anuale dela Academia teologică „Andreiană” din Sibiu vor avea loc între 25 Sept. și 9 Oct. a. c. Data examenelor de diferență se va comunica ulterior.

Membrii delegației române la Congresul mondial al intelectualilor pentru apărarea păcii și culturii, ținut la Wrocław — și anume: DI Leonte Răutu, publicist (conducătorul delegației), d-nii prof. univ. St. Nicolau, Emil Petrovici, Simion Stoilov și Gall Gabor, membri ai Academiei R. P. R., și d-nii M. Roller, istoric, Zaharia Stancu, scriitor, Marcel Breslașu, poet, Traian Șelmaru, ziarist, Const. Bugeanu, compozitor și dirijor — au făcut Vineri seara 10 Sept. a. c., în sala Ateneului Român din București, în fața Adunării intelectualilor din București, convocată de Institutul de Cultură Universală, expunerii asupra Congresului dela Wrocław. La sfârșit s'a votat o moțiune, în care adunarea își da adeviziunea la hotărârile luate de acel Congres. De asemenea adunarea a decis ca delegația română la Congresul Mondial al Intelectualilor, laolaltă cu alți reprezentanți ai științei, literaturii și artei din țara noastră, să se constituie într'un Comitet de inițiativă în vederea convocării în scurtă vreme a unui Congres Național al Inte-

lectualilor din R. P. R. pentru apărarea păcii și a culturii.

DI Dr. Hewlett Johnson, decan de Kanterbury și președinte al Asociației Anglo-U. R. S. S., înapoiindu-se dela Wrocław, a venit în București pentru câteva zile, ca oaspete al A. R. L. U. S.-ului. D-sa a vizitat „Cartea Rusă” și a ținut o conferință, Luni 13 Sept., orele 18.30, în sala Dalles.

Sf. Mănăstire Tismana a adăpostit în vara aceasta colonia de copii a Manufacturii de tutun Târgu-Jiu. În adresa de mulțumire către sf. Arhiepiscopie a Craiovei, conducătorii Manufacturii spun: „Rezultatele fiind peste așteptările noastre, ținem de datorie a vă mulțumi cu toată căldura pentru bunăvoința ce ați arătat-o față de copiii salariaților noștri”.

EXTERNE

Prezidiul Sovietului Suprem al U. R. S. S. a hotărât că toți cetățenii Uniunii Sovietice au dreptul să cumpere sau să-și construiască, atât în orașe cât și în afara orașelor, locuințe cu unul sau două etaje, având până la cinci camere. Repartiza ea loturilor de pământ pentru construirea de locuințe individuale, atât în orașe cât și în afara orașelor, va fi făcută pe termen nelimitat.

Comitetul pentru controlul activității anti-americane a determinat autoritățile consulare americane să refuze viza de intrare în Statele Unite doctorului Hewlett Johnson, decanul de Canterbury, venerabilă figură conducătoare a Bisericii anglicane, care fusese invitat de către Asociația pentru prietenia dintre America și U. R. S. S. să țină o serie de conferințe în Statele Unite.

Poporul bulgar a sărbătorit în ziua de 9 Sept. a. c. a patra aniversare a eliberării sale de sub jugul hitlerismului.

Atelierele centrale de restaurare a vechilor obiecte de artă, înființate în U. R. S. S. în 1918, au alcătuit un plan de muncă și lucrările lor au dus la importante descoperiri, epocale în istoria artelor. De pildă celebra icoană a Maicii Domnului din Vladimirc, restaurată după metodele sovietice, s'a dovedit a fi un monument de artă din secolul XI, fapt care a prilejuit o reconsiderare a tuturor ipotezelor privitoare la evoluția picturii europene. Ea a dovedit că prioritatea în redarea realistă a Maicii Domnului revine artei ruse, nu renașterii italiene. Prin aceleași mijloace științifice a fost descoperită „Troita” lui Rublev, un monument de artă picturală a secolului al XV-lea. Sub straturile suprapuse ale altor icoane vechi au fost găsite alte importante opere ale lui Andrei Rubiev, între care celebra icoană a lui Spas, cu un colorit minunat, întâlnit, mai târziu cu un secol, abia în opera lui Tizian.

De asemenea, restaurarea frescelor catedralei Sf. Dumitru din Vladimir sau ale Catedralei Sf. Sofia din Kiev au demonstrat că iconarii ruși, prin caracterul realist al operelor lor, au fost premergătorii pictorilor din Occident.

Cheltuielile militare ale Statelor-Unite pe 1947 reprezentau 54% din totalul bugetului, iar cele pe 1948 reprezintă 63,3%. Doar China și Kuomintangul întrec în această privință Statele-Unite, alocând pentru cheltuielile de război 80% din bu-

get. Guvernul Turciei a alocat cheltuielilor militare 44% din buget, Brazilia 42%, Franța 33%, Grecia 33%, Anglia 27%.

Astfel de cheltuieli militare nu pot decât să arate și mai clar intențiile imperialiștilor.

Poșta Redacției

Pr. Petre Căruntu — Micfalău, Treiscaune. Apelul ce ne-ați trimis, sub titlul „Intoarceți-vă acasă”! nu-l putem publica. După apelul cu același scop, lansat de I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae pe Câmpia Libertății dela Blaj, în ziua de 15 Mai a. c., apelul P. C. Voastre face figură prea... modestă.

Pr. Ion I. Suciu — Sibianii. Trimiteți-ne altceva mai aproape de realitate și actualitate.

Diacon N. Corneanu — Caransebeș. Cerem iertare pentru întârzierea publicării articolului și pentru tăieturile cerute de condițiunile tehnice ale ziarului. Trimiteți-ne și altceva, pe cât posibil lucruri mai personale, cu mai puține citații.

Pr. Prof. Ioan Ionescu-Curtea de Argeș. Ne dați o colaborare de foarte bună calitate. Vă mulțumim. Poeziile sunt de valoare inegală. Stăruți. Recenziile vor mai aștepta puțin.

Pr. D. Mereș-Zagon, Treiscaune. Una din predici am dat-o să fie publicată în „Lumina Satelor”; cealaltă ne-a sosit prea târziu. De altfel noi n'am cerut predici, ci proiecte de predici și „scurte rezumate” din predicile ținute. Avem spațiu prea puțin pentru predici întregi. Totuși, dacă primim cu destulă vreme înainte predici model, le vom publica. Poeziile pe care ni le-ați trimis nu sunt destul de izbuite. Mai încercați și dați-le un caracter mai pronunțat religios.

Nr. 158—1948

(8) 1—2

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Gusu** din protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela Stat.
2. Locuința în casa parohială, care se află în stare bună, cu dependențe și în apropierea bisericii.
3. Sesiune parohială de 13 jug., din care 9 jug. arător și 4 jug. fanaț.
4. Stola obișnuită în protopopiat.

Obligațiuni;

Cel ales, pe lângă celelalte îndatoriri pastorale, va predica în Dumineci și sărbători.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare și binecuvântarea arhierască de candidare, se vor înainta, în termenul fixat, la oficiul protopopesc Mercurea, jud. Sibiu.

Concurenții se vor prezenta în parohie, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Mercurea, 7. August 1948.

Dumitru Ciuchendea

Protopop.

Altfel, ce nevoie ar fi avut împăratul să ceară unirea să nu afle alții dela Sfinția Ta ce n'ai plătit Sf. Ta din alții. în 14 IV 1698 și încă renunțând la punctele cerute de Roma, Aci să nu-l urnești pre Teofil au pre sobor, că la vremea afară de unul singur, dacă clerul român ar fi acceptat deja de apoi nu-ț va folosi nici Teofil (că n'are vină), nici toate 4 punctele + omnia? Dar Colonic, care cunoștea rezultatele obținute de B., cum de în apelul său din 2 VI putea fi, încă lasă a înțelege că Teofil și soborul nu încheiară unirea, ci cel mult trataseră ceva ce-l putea îndemna să se constituie într'un Comitet de inițiativă în vederea convocării în scurtă vreme a unui Congres Național al Inte-

popii”.²⁶ Acest martor, informat cum nici Freyberger nu încheiară unirea, ci cel mult trataseră ceva ce-l putea îndemna să se constituie într'un Comitet de inițiativă în vederea convocării în scurtă vreme a unui Congres Național al Inte-

popii? Dacă protopopii ar fi primit în sinod în 1697 tot ce crede biserica Romei, cum de în 7 X 1698 își formulau unirea cu atâtea restricții? Cum de n'au aflat autoritățile ardeleni de unire în 1697, când cea d'n 7 X 1698 o combătura îndată în dieta din 20 X—12 XII 1698? Și cum de nu știe diploma din 16—28 II 1699 de acceptarea unirii în toată forma, ci numai de svon sigur despre începutul ei?

Pe lângă lipsa actelor pretinsului sinod de unire (Quod non est in actis, non est in mundo) și pe lângă actul din 9 IV 1697, avem și alte dovezi de inexistența aceluși sinod și de nevoțarea unirii sub Teofil.

Testamentul din 12 Iulie 1697 al lui Teofil îi lasă mitropolitul cărți românești din Principate, odăjdii dela Brâncoveanu, etc., dar nu pomeneste de unire.²⁵ Unul din martorii iesești sub acest testament, episcopul mitropoliei, Pater Ianoș, în 13 III 1701 îi scria mitropolitului Atanasie că Teofil și soborul n'au nicio vină în încheierea unirii: „Socotește

²⁶ Prinos lui Sturza, Buc. 1903, p. 308.

²⁷ Dragomir, I, p. 7.

²⁸ Șincai la 1698 și 1701, Cserei ed. 1852, p. 290—1, N. 262, Dragomir I, 42.

²⁹ Dragomir I, 53, anexa p. 3 și 8.